

JANUSZ CZECHOWSKI

KOSZALIN

FIŃSKA DROGA DO NIEPODLEGŁOŚCI.
POLSKO-FIŃSKIE STOSUNKI POLITYCZNE
NA POCZĄTKU LAT DWUDZIESTYCH

Upadek imperium carskiego ożywił nadzieję Finów na niepodległość. Powstały w wyniku rewolucji lutowej w 1917 roku w Rosji Rząd Tymczasowy daleki był jednak od zaakceptowania takiego stanu rzeczy i uznania suwerenności Wielkiego Księstwa Finlandii.

Warto przypomnieć, że Finlandia przyłączona została do Rosji w 1809 roku. Prowadzący liberalną politykę car Aleksander I nadał temu krajowi znaczną niezależność w dziedzinie spraw wewnętrznych. Finowie zachowali prawo do swojej luterkańskiej religii, posługiwali się językiem szwedzkim, jako urzędowym, posiadali własne instytucje życia publicznego i administracyjnego. Krajem kierował autonomiczny rząd fiński, a w dziedzinie legislacyjnej władzę sprawował sejm posiadający reprezentację wszystkich czterech stanów. Na terenie Finlandii cara reprezentował generał-gubernator, lecz cała służba cywilna składała się z Finów. Obcą zależność podkreślały liczne rosyjskie garnizony. Terytorium fińskie ważne było dla interesów Rosji. Jego posiadanie powodowało, że Zatoka Fińska, położona wewnątrz imperium, była pod jego pełną kontrolą polityczną i militarną. W przypadku działań wojennych na Bałtyku, chroniony był w ten sposób St. Petersburg – stolica cesarstwa. Po upadku caratu, nowe władze zainteresowane były dalej utrzymaniem Finlandii we własnych granicach administracyjnych.

Tymczasem funkcjonujący na zasadzie autonomii sejm fiński starał się rozszerzyć zakres kompetencji władz Księstwa bez pytania o zgodę rządu centralnego w Petersburgu, który o istniejącym stanie rzeczy został jedynie w lipcu 1917 roku powiadomiony¹. Fińskie próby zmierzające ku niepodległości doprowadziły latem 1917 roku do podjęcia przez rząd Aleksandra Kiereńskiego decyzji o rozwiązaniu sejmu w Helsinkach, czego politycy fińscy nie zaakceptowali. Żądano anulowania

¹ L. Wasilewski, *Finlandia*, Kraków 1925, s.58.